

Տրապիզոնից մեզ մի նամակով հաղորդում են հետևեալը. «Այստեղի հայոց դպրոցների տեսուչ պ. Տէր-Միրաքեան, որը այս տարի էլ հրամիրվեց այստեղ, ստիպվեց թողնել իր պաշտօնը և հեռանալ՝ թիւրք իշխանութեան պահանջմամբ։ Տեղական փոխանորդը ոչ մի քայլ չարեց դպրոցի շահերը պաշտպանելու համար։»

ՎԱՂԱՐԺԱՊՈՏԻՑ մեզ գրում են. «Փետրվարի
25-ին Վաղարշապատում մենք հանդիսաւես ե-
ղանք մի արաւատվոր տեսականի. այդ օրը տեղական
համեստ բեմի վրա ներկայացվում էր Շիլէրի «Ա-
ւազակներ» պիեսան: Գլխաւոր հետաքրքրութեան
առարկան այս էր, որ այդ օրը Ֆրանց Մօօրի դե-
րը պէտք է կատարէր ճեմարանի ուսուցիչ Անոն
Մանուէլիան: Գիւղական անշուք թատրոնի դահ-
լված լի էր և, ինչպէս ասում են, ասեղ գցելու
տեղ չը կար: Հանդիսականների նշանաւոր մասը
կազմում էին ճեմարանի սաները, մի ստուար թիւ,
որոնք իրանց տեսչի օգնականի հետ եկել էին
տեսնելու իրանց ուսուցչին մի բոլորվին նոր
ասաւածում: Փառոիկ վարագուրք բարձրագաւ-

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍԱԿԹԻՒՆ

Հիմնական Կօնսուլտ

Հեռագիրը երէկ մեզ լուր բերեց,
մ վախճանվեց ունգարական հայրե-
տ, սրբ 1849 թվի ունգարական ա-
ման զեկավարը և հոգին էր:

ակամայ յիշեցինք Աղամեանին, և ակամայից հարց ծագեց մեր մէջ, թէ արգեօք նրանից յետոյ մի այլ այդպիսի ոյժ տեսել ենք մենք հայոց բեմի վրա, և առանց վարանելու մտածեցինք՝ ոչ Մանուկ-Եւանցը շատ խորը թափանցել էր Ֆրանց Յօօրի գերը։ Սրա հետ միասին չը նկատվեց Մանուկ-Եւանի խաղում այն, որից զուրկ չեն մեռմ երեսն ամենազօրեղ տաղանդները—մի որ և է շնչու շարժուածք, կամ կեղծ նոտա զգացմունքների արտայայտութեան ժամանակի։ Անշուշտ Մանուկ-Եւան, եթէ սրանով չը սահմանափակի իր փարձը, հետզհետէ բաց կանի իր բնական ընդունակութիւնները աւելի զօրեղ չափերով, որոնց ժաման երթիւն կարելի է կարելի կամկածել՝ այսչափ նշաններ տեսնելուց յետոյ։ Միւս մասնակցողների մասին կարելի է խօսել միայն համակութեամբ։ Մանաւանդ օր. Աւետիկեան արժանի է յարգանքի, որը բոլոր դժուարութիւնների հետ միասին, իրեն գաւառական իստելիգէնտ օրիորդ, պէտք է յաղթէր և տիրապետող նախապաշարմունքը։

ԱնԱԼՅԻՒՅԻՑԻՑ մազ գրում են. «Անցեալ փետրվար ամսի 13-ին հոգաբարձական պատգամաւորների ընտրութեան ժողովից աւելորդ չենք համարում արձանագրել հետեւեալ ուշադրութեան արժանի գէպքը։ Հոգաբարձուներից մէկը համարձակութիւն ունեցաւ ծխականների արդարացի բողոքների վերաբերմամբ ասել գործակալին. «տէր հայր, գործդ արա, ինչ ես ծխականների բողոքներին ուշադրութիւն դարձնում։ սրան ձայնակցեց մի ոմն վաճառական ասելով. «ի հարիէ, ինչ էք ուշադրութիւն դարձնում ծխականների ձայնին. շարունակեցէք ձեր գործը»։ Մի հոգաբարձու, «ը ընտրվել է նոյն իսկ ծխականներից, այսօր յանդքնութիւն է ունենում հրապարակով լուեցնել ծխականների ձայնը, չը ճանաչել սրանց իրաւոնքը։ Եւ դեռ այդպիսի մարդիկ յանդքնութիւն ունեն մտածել որ և է պաշտօնի համար ընտրվելու մասին, այն էլ այն ժողովրդի ձեռքով, որին այդպիսի աղջական կերպով են վերաբերում։»

Հին իրաւունքների, բայց Աւստրիան վախենում և
կասկածում էր, որ Ռևնգարիայի համար անկախ
և ինքնուրոյն մինիստրութիւն հաստատելով, կա-
ռող է այդ երկիրը բոլորովին անջատվել իրա-
նից, և բայց զրանից, որ երկրի ուրիշ մասե-
րըն էլ, որպէս՝ Գալիչիան, Զեխիան, աւտորիխական,
Խտալիան նոյնը կարող են պահանջել: Այդ կաս-
կածը աւելի սաստկացաւ, երբ ունդարական մի-
նիստրութիւնը հրաժարվեց մասնակցելու աւտո-
րիխական պետական պարտքը վճարելուց: Ահա
այդ օրից արդէն ստեղծվեցին խիստ սուր յա-
րաբերութիւններ աւտորիխական կառավարութեան
և Ռևնգարիայի մէջ, որը շատ վատ վախճան ու-
նեցաւ ունդարացիների համար:

որ կար- լուգարական սիւնեակները մեզ չեն թու տա- նէ, առմիկամ և ամբողջ կուր

լիս երկար կանգ առնել ունդարացիների վարած արիւնահեղ կուտի վրա աւստրիացիների դէմ, ուր Կօշուա գրեց իր ամբողջ քարոյական ոյժք՝ ազատելու իր հայրենակիլիցներին աւստրիական լուծից. բայց Կօշուատի յոյսերը առ ժամանակ ի գերեւ ելան: Աւստրիացիներից վերջնական ջարդ կրելուց յետոյ, ամբողջ Ունդարիան ընկաւ զինուրական բռնութեան տակ: Կախաղան, բանտարկութիւնն և կալուածների յարգունիս գրաւումն սովորական բաներ դարձան: Հարիւր հազարից աւելի ունդարացիներ ընկան պատերազմի դաշտում, յիսուն հազարից աւելի գերի տարիվեցան աւստրիական ծառայութեան մէջ: Ոչ միայն հին սահմանադրութիւնը չնջիւց, բայց և պետութեան ամբողջութիւնը խախտվեց: Ունդարիան խորը խոցված ենթարկվեց այդ ծանր լուծին, բայց յոյսը չը կարեց աւելի լաւ տպագայի համար:

Կօշուատի ջանքերը անպատուղ չը մնացին. այժմ Ունդարիան համարեա ձեռք է բերել այն բոլոր իրաւունքները, որոնց համար այնքան քաջութեամբ և հերսուաթեամբ կուռմ էր Կօշուատը:

Եղանակը, որ անհատք իրենց ահամար կառավարութեան պաղիմն, զի բարեկութ կայսեր իւր հպատակներէն որոց որ պատույ դէմ ոճիր գործուի, յատիմանի և վիճակի ալ պատկանի հանրական կամ կրօնականք ինքնին ստանձնեցէք պական ձեռնհաս զիւանաց դիմել կան իշխանութեան պաշտօնէից գանգատելի պարագայ մը կունքարանիս միջնորդութեան իրողութիւնն ամենայն ճշգորդայի սակայն առանց երրեք գայիւք, սակայն առանց երրեք

Զորորդ՝ ժաղովրդեան մէջ եպիսկոպոսին սրբազն սրբութեան պատուի առաջարկութեան մը կունքարանի միջնորդութեան իրողութիւնն ամենայն ճշգորդայի սակայն առանց երրեք գայիւք, սակայն առանց երրեք

ԱՀՅՈՒՆԻ, ՊԱՏԾԱԿԵՑԻ ՆՈՐ ՏԵՇՎԵՐՅԱԿԱՆՆԵՐ

Կ. Պօլիկ հայոց այժմեան պատրիարք Աշբեամ բովթիւնը:

վեստրվարի 9-ից հետեւեալ պաշտօնական շրջաբերականն է ուղարկել գտառաւական առաջնորդներին, առաջնորդական տեղապահներին և պատրիարքական փոխանորդներին, ու գանահայրերին: Անա «Գերապատիւ սիրելի: Մեր քամիցս զբած շըրջաբերական խրատներն, կառավարութեան ձեռք առած ջանքերն և մանաւանդ նորին կայսերական վեհափառութեան՝ յանցաւորաց նկատմամբ ցոյց տուած զթութեան և անյիշաչարութեան քաղցր ազդեցութիւնը պէտք էր որ իրենց պատուղ բերէին ժողովրդեան մէջ, այն է՛ խաղաղութիւն և հասուասմելուն հասառացուեան ամեն նորմ, ուստ շատ ուաքելական պատուիրանաց և ոյն հաւատարմութեան ազգի նեան փառապահն գահուն՝ կը ինչ պարտաւորութիւն քրիստո զաքային իշխանութեան ընդ ոմիշտ քարոզէք ժողովրդեան ւատարմութիւն: Այս է ազգին փազն ու նպատակը, որպէս և

—Սայրագաղաքի լրագիրներ
դպրում են, որ բօլգարական
մամուլը սպառնում է Թիվրի
թիւն առաջացնել Մակեդոնիա
բովին անկախ հրատարակել
Գուռը ստիպված եղաւ բող
պաշտօնական լրագիրների այ
դէմ, և ինքն ես սպառնաց ին
իր ներկայացուցչին: Բացի դր
սահմանի վրա եղած գնդերի
Մակեդոնիայում զգուշութեան
ներ են ձեռք առնված:

—Սուլթանը շատ սառն է
կան սոր գիսպան սըր Ֆիլիպու
ու առ շատալի է տեսնել՝ որ տեղ տեղ գտաւ-
ուաց մէջ տակաւին կը շարտանակեն խոռովութիւնք,
անկարգութիւնք և ստահակութիւնք դեռ ևս չեն
վերջանար:

«Կառավարութեան կողմանէ կը դիտուի՝ թէ
գտաւուաց մէջ առաջնորդք և հոգևորականք՝ ո-
մանց ստահակաց անարժան յանդգնութեանց վրա
անտարեերութեամբ կը նային, խաղաղութեան
պահպանման գործոյն մէջ կառավարութեան չեն
աջակցիր, և՝ որ առաւել ցաւալին է՝ իրենց ան-
տարեերութեամբն ու լուռութեամբն արտաքուստ
եկեալ վիասակար զրդմանց աստիճան մը կարծես
թէ ուժ կուտան, ապա թէ ոչ, կըսուի, մինչև
հիմայ շատանց ստահակները կը պակսէին, և խա-

իէնսայի ղաղութիւնը կը հաստատուէր։
«Այլ սակայն, Սիրելիք, երբ անհատներ որոնց-
մէ կառավարութիւնն անհաւատարմութեան յանցա-
նօք դժգոհելու պատճառ կունենայ՝ արդարե Հայ
ազգի կը պատկանին, երբ արտաքին թելազրիչք
յանուն օգտի հայ ազգին իրենց ներչնչումները կը
քօղարկեն, երբ հայանուն բախտախնդիրները ի-
րենց որոգայթները յանուն ազգասիրութեան կը
լարեն, և ազգին հանրութեան պատիւն և թան-
կագին շահերը բոլոր մասերով կը կործանեն,
տեղի կայ միթէ լուռջեան և անտարբերութեան,
ոչ ապագեն ոլէտք է ձայն բառնալ յանդիմանել
ստահակներն, և գործազրել այսպիսի միջոցներ՝
որ զապուին, որպէս զի իրենց երեսէն խել մը

պարզածիտներ վտանգէ փրկուին:

Արդ՝ այս անգամ ևս ներկայ շրջաբերական
թղթովս կը ծանուցանեմ ձեզ և կաղաքնեմ յանուն
իսկական և հաստատուն ներկայ և ապագայ օդ-
տի ազգին.

«‘Ալմ’ իրաց վիճակին վըսա անտարեր մի
գտնուիք, խրատեցէք ժողովուրդն և համոզեցէք,
թէ ազգին ընդհանրութեան կամքն իւր կառավա-
թէ հրանից մնել գրում են, «

ողգին կամքն ա-
մեներով և զգուե-
թիւնն զբաղեցնել
ստարմութեան ի-
ալ Վեհապետին
բուը շահիր:

ահաս և միամիտ
որ չանկանի ի
նսրատ ստահակ-
նքդ դատախազ
ոջն՝ իբրև դա-
եան պատոյն:
Եղողվորոցն ամոր
ութեամբ ստանձ-
ով, այլ վարժե-
նական լնդրոց
անեալ ժողովոց
ոմաց հակառակ
կենաց, ընչից և
աւորք ինչ աս-
ու, կը պատժուին:
լնդիրներն ալ
աճապէս, տեղա-
ք, և երբ տեղա-
ռնած ընթացքէն
առք, Պատրիար-
քոցէք պատմելով
եամբ և պարա-
փականցութեան:
է գանուին այն-
լուծելու ամբա-
ամ ինքն իւնեն
ութիւն մը ըս-
դի կառավարու-
մեր կընեն, պա-
տօքծեն այնպիսի
որ զընկեր կը
եցնէ կառավա-
րային սուրբ և ա-
փառս համբա-
առաջի Օսմա-
նանցեմ զի որ
ի է հանդէպ քա-
լ կապրի, զայս
յորդորէք ի հա-
մարութեան փա-
ռուծուծոյ կամքը:

Կ. Փօլսից հա-
կառավարչական
ին ապստամբու-
մ և իրան բոլո-
թիւրքիայից: Բ.
ել բոլգարական
սպառնալիքների
կանչել Սօֆիայից
ից, Բօլգարիայի
ուը աւելացրեց:
լրտակարգ մըջոց-

դունել անգլիա-
կէրիին: Լուա-
գանը ներկայաց-
ուարմաթզիւրը և
ով, թէ Անգլիան
յարաբերութիւն-
Սուլթանը նոյն-
իսանեց: Գրանով
անգլիացիները
ի վերջոյ, մաս-
կան դեսպաննեն:
նեսոի ժողովում
աջարկեց Փրան-
սիքնութեան մի-
ուը յանձնափած էր
եանը: Այդ նա-
կել սենատի ի-
րմեց բուրժուայի

